Чыла эл пролэтар-влак, ушныза! Лэнин-Сталин партий вэрч кучэдалаш йамдэ лий!

ВЛКСМ МАРОБКОМЫН ОРГАНЖЭ

№ 25 (461) 1937 ий 23 май, рушарньа № 25 (461)

ШКОЛЛАШТЭ ИСПЫТАНЬЭ ТӰҤАЛЫН

ПЭРВОЙ КЭЧЭ—КУАНЫМАШ КЭЧЭ

Эр годсэк рвэзэ-влак школ йыр коштыт. Модыт, воштылыт, мурат. Мутат укэ, нуно тачэ куанэныт! Ийдалыкаш тунэммэ пашам иктэш чумырэн, тудым вуйэш пэнггыдэмдэн кодаш—изи паша огыл. Тидлан рвээвлак йамдылалтыныт.

Тачэ испытаньэ...

Звонок. Сылнэ урэм гыч рвээ-влак чыланат классыш куржын пурат.

7-шэ класс дэн 5 классын „А" группыж руш йылмэ дэн письмэннэ пашам ыштат.

5-шэ классын „Б" группыжо гэографий дэн устно сдайаш тӱҥальэ. Карт, компас, баромэтр—мо кӱлэш чыла йамдэ. Вот тэвэ туныктышат пура. Тудо пэрвойак Крашэнинкова Тамарам карт дэк ӱжэш, йодыш-влакым пуэда:

—Компас кузэ ышталтын?

Тамара рыҥ шогалын компасын кузэ ышталтмыжым, молан кӱлэшыжым раш каласа. Вэс йодыш:

—Иэвропыштэ, Азийыштэ, Африкыштэ могай могай кугу энэр-влак (рэка) улыт?

Тамара Иэвропо гыч тӱҥалын чумыр мландэ шарыштэ могай гына шолдырарак энэрвлак улыт, нунын могай пайда кондымыштым сайынак каласэн пуа. Туныктышын ик йодышыжланат Тамара брын, вуйым сакэн ыш шого. Тамара испытаньым сайын тӱҥальэ. Пэрвой прэдмэт гычак отличнэ отмэткым нальэ. Тамара ончычшат сайын тунэмэш ыльэ, а испытаньыштэ тудо поснак сай тӱҥалтышым ончыктыш. Чыла прэдмэт дэнат отличным налын, кидэшыжэ похвальнэ грамотам, кучэн кыдалаш школышко кайаш,—вот Крашэнинкова Тамаран пионьэр мутшо.

Тамара почэш Угольников Миша, Ивьагина туныктышо йодмылан сайын каласышт. Нуно коктынат „сай" отмэткым нальыч.

Бабин Володьа сайын тӱҥальэ, но начаррак кошартыш. Йужо йодышлан тичмаш вашмутым пуэн ыш сэҥэ. Но тугэ гынат, Володьа начар отмэткым ыш нал.

Испытаньэ тӱҥальэ. Рвээвлак, тэндан коклаштэ йужыда кызытат, испытаньэ тӱҥалмэкэ улшо ситыдымашым тӧрлаташ ок лий манын шонат дыр. Тидэ йоҥылыш. Испытаньэ тӱҥалын вэлэ. Шуко вэрэ альэ ик-кок прэдмэт дэн гына сдайэныт. Вот нинэ прэдмэтым сдаймэ годым могай ситыдымаш лийын, тидым ушыш пыштымэк моло прэдмэтым сайын сдайаш тыршыман. **Г. Иэфрэмов.**

Мэдвэдэво ПКШ. (Йошкар-Ола район).

Йошкар-Оласэ 1-ой №-ан тӱҥалтыш школын IV-шэ „А" классыштэ тунэмшэ-влак руш йылмэ дэнэ письмэннэ испытаньэ годым. Фото М. Рыбаковын.

ИСПЫТАНЬЭ КЭЧЭ

Йыр-ваш сылнэ, пэшак сайэ:
Кэҥэж кэчэ ойарэн
Йандарэштын йыр каважэ,
Ломбат ӱпшыжым шарэн.

Пэш моторын шӱргым мушкын
Лэвэ йӱр дэн у пӱртӱс,
Ужар шудо шога кушкын
Авал налын ужар тӱс.

Садыш лэктыч йоча-шамыч,
Испытаньым эртарэн.
— Тый отмэткым кузэ нальыч!
Тэргат ваш-ваш йывыртэн.

А Йапи-гын, ойла шыргыж:—
— Мый отличным налынам!
Изи Виктыр пэш куанын:
— Почот грамотан лийам!
Чылан ойлышт йывырталын
Сай отмэткым шук(о) налаш,
Балалайкым Вэрук налын
Шэргылтарыш сад коклаш.
Кумыл нӧлтӧ адак утыр
Чон тарванын курштымэш;
Молышт тэвэ шэргылтат йыр
Пийал мурым кумдыкэш!

Антонов Ивук.

Мэмнан вэрч тыршышэ Сталин йолташлан кугу тау

Мэмнан ача-авана йэҥ кид йымалнэ пызырналт, орланэн иланыт. Нунылан тунэмашат эрык лийын огыл. Совэт власть лиймэ дэнэ гына, шэмэр калыклан эрык пуалтэ. Марий калыкат моло калык дэнэ тӧр праван лийэ, тунэмашат эрык пуалтэ. Мэмнан йӧратымэ Сталин йолташна мыланна тунэмаш чыла йӧным ыштэн.

Тэвэ мый ышкэнан шочмо элнан—Марий Автоном Рэспубликын Конституцыжым лудын лэктымат 88-шэ статьажлан кумылэм моткоч нӧлталтэ, адакат утларак тунэмаш тыршаш тӱҥальым.

Тэвэ мыйын III-шо чырыкыштэ 11 сай отмэткэ, 4 посрэдствэннэ отмэткэм ыльэ. Шушаш идалыкаш испытаньыштэ чыла прэдмэт дэнат отлично да сай отмэткым налаш тыршэм. Тидэ мутым шукташ испытаньэлан вийан йамдылалтам.

Шуко шинчымашым налашлан школышто тунэммэ вэлэ ок ситэ, газэтымат эрэ лудын шогаш кӱлэш. Сандэнэ „Иамдэ лий", „Лэнин ой" „Рвээ коммунист" газэт-влакым эрэ лудын шогэм, тыгак нунын йункорышт улам.

Азманов Эчу.

Шэрвур район, Кой-Сола ПКШ, VII-шэ класс

Красногорский пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ-влак пэрэмэн годым Фото Чуршуковын.

39

Оборонно значок вэрч кучэдалшэ-влак ойлат

Г. Бараухин.

МЫЙЫН НЫЛ ЗНАЧОК ЛИЙЭШ

Рвэзэ-влак, мэмнан элна мучко кум-ныл значокан ўдыр, рвэзэ-влак ындэ пэш шукын улыт. Нунын кокла гыч иктыжэ мыйат улам. Но мыйын онгыштэмжэ кызыт ЮВС дэн БГТО значок гына; тидэ значок-влаклан нормым мый 1936 ийыштэ пуаш тўнгалынам ыльэ. Мый ончык лийшаш кок значокшо нэргэн ойлынэм. БГСО значоклан нормым чыла пуэн пытарэнам, значок налшаш гына кодын. Тудо мыйын тидэ кэчылаштак лийэш. Вашкэ кэнгэж каникул шуэш. Тидэ кэнгэж рўдӧ жапыштэ ПВХО значоклан нормым пуэн пытараш шонэм. Нормым пуаш мэмнан чыла йӧнат уло. Тыгэ мыйын Октьабрь рэвольуцылан XX ий тэммэ вашэш кумыт вэлэ огыл, ныл значокэм лийэш.

Бараухин Гэоргий,

Йошкар-Ола, 5-шэ №-ан ПКШ, 6-шо „Б" класс.

Кум оборонно значок вэрч!

Мыйын кызыт кок значок вэлэ. Тидэ значок-влаклан нормым Йошкар-ола район лагэрэш пуышым. Нормо пуымаштэ эн нэлылан мый кўкшыт дэн кужытыш тӧрштымашым, иймашым, гранат дэн дискым кудалтымашым шотлышым. Нинын дэнэ нормым пуаш мланэм нэлэ ыльэ, сандэнэ шуко трэнировкым ышташ вэрэштэ. А молыж дэнэ нормо пуымаш куштылгын эртыш. Но мый тидэ кок значокан лиймэм ситышылан шотлэм мо? Укэ. Октьабрь рэвольуцылан XX ий тэммэ вашэш мыйын нылыт огыл гын, кум значокэм лийэш. Кэнгэж каникул жапыштэ нуныланат нормым пуэн пытараш шонэм, тидлан мыйын вийэм сита.

Булыгин Иурий.

Корьаково ПКШ, 6-шо „Б" клас.

Й. Булыгин.

Эл аралаш йамдылалтына

Мый Йошкар-Оласэ 5-шэ № ан пэлэ кыдалаш школын 6-шо „Б" классыштыжэ тунэмам. Кодшо ий мый „Таир" лагэрыштэ лийым. Тыштэ ик тылзэ канымэ жапыштэ БГТО, БГСО, ЮВС значок-влаклан нормым пуэн шуктышым. Кызыт ГСО значоклан чыла нормым пуэн пытарэнам, тидэ значокэмат вашкэ лийэш. А кэнгэж каникул жапыштэ ПВХО значоклан чыла нормым пуэн пытарэн, тудым Октьабрь рэвольуцылан XX ий тэммэ вашэш налашак шонэм.

Рвэзэ-влак: молан вара мэнинэ значок-влак вэрч кучэдалына?

Кызыт мэмнан элнам йыр могырымат капиталист кугыжаныш-влак авурэн шогат. Кочмо шотыштат кушкын, вийангын толшо мэмнан элнам нунын ужмышт ок шу. Нуно мэмнам сэнэн, властым шкэ кидышкышт налын, мэмнан пийалан илышнам пытарынэгт. Укэ, тыгай шонымыштым мэ нунылан шукташ огына пу. А тидланжэ мланна аралалташ йамдэ лийашна кўлэш. Мутлан мэмнан БГТО значокна уло гын, тудо мэмнан пашаланат,

Л. Муравйов.

аралалташат йамдэ улмынам ончыкта, ЮВС значокна уло гын, мэ тушманым туран лўйэн моштэна, а БГСО значокнажэ санигар пашалан да, иктаж, могай энгэкыш логалмэ дэн аралалт мошташ йамдэ улмынам ончыкта. Тыгай йамдэ улмылыкна мэмнан коч куштат, коч кунамат кўлэш, сандэнэ нинэ значок-влак вэрч кучэдалына.

Муравйов Л.

Кӧ ончыл вэрым налэш?

12-шо май гычын ворошиловла лўйышӧ йоча - влак „Пионерская правда" газэтлан 10 ий тэммэ лўмэш заочно лўйкалымаштэ пэрвой вэрым налшаш вэрч кучэдалаш тўнгальыч. Тышкэ Совэт Ушэмын 140 оласэ пионьэр организацыжэ ушнэн. 1935 ийыштэ гын улыжат 120 рвэзэ гына ушнэн ыльэ, а тэний—1400 рвэзэ. Чыла олаштат заочно сорэвнованьэ пытымбнгӧ, нунын мишэньыштым Москошко колталтэш. Тунам судэйский коллэгий, могай оласэ пионьэр организацын могай вэрым налмыжым увэртара.

Кызыт шуко олалаштэ сай лўйышӧ рвэзэ-влак лэктынак шогат. Тэвэ Харьков ола гыч Слободкин дэн Загэрский 50 очком налшаш гыч 50 очкомак лўйэн налыныт.

Р.Ш.

Мыйын эн чот лўдмӧ кэчэм

(Тошто школышто тунэмшэ Иванов Пэтрын шарнымыжэ, кызыт тудо колхоз бригадир)

— Тачэ батьышка толэш!— ик рвэзэ тыгэ кычкырэн классыш куржын пурыш.

Рвэзэ-влак чылан гайак вуйым сакышт. Мыйат шэнгал партыштэ шинчэм. Батьышка (поп) манмым кольымат, шўмэм тулла йўлаш тўнгальэ. Пэш чот лўдым. Поп шуко кана мыйын чоныш витарэн: кырэн, урок дэч вара кодэн, пу комыльа ўмбалнэ шинчыктэн. Кузэ ушыжо ситэн—тугэ мыйым кучылтын. Молан маныда гын, пашажэ тыгай ыльэ: Мый моло рвэзэ-влак дэч кугурак ыльым, мӧнгыштӧ ачамат укэ, авамат чэрлырак. Садлан чыла паша мыланэм логалэш ыльэ. Кнага дэн шинчаш жап укэ. Кнаган пайдажым авамат умлыдэ мыйым вурса ыльэ. Тыгай нэлэ жапыштэ улмэм дэнэ чыла урокым йамдылэн ом шуктат туныктышо вурса, мыскыла. Туныктышыжым эшэ чыташ лийэш ыльэ, но поп тольо гын, вара тунэмаш чыла кумыл пыта.

Мўшкыржым ончык кадыртэн поп классыш пурэн шинчэ. Сӧсна гай лӧчышӧ шўргӧ-вылышыжым мыйын вэк савырыш, орадэ шинчаж дэн кэрын ончальэ (тудо пэш йўшӧ ыльэ).

— Иванов, встань!—пэнгыж шындыш. Мый шогальым.

— Парымэтым тўлӧ, луд молитватым!

Молитвам йӧратэнжат омул, но адакшым йамдылэнжат толаш шуын омул.

—Огым—маньым мый.

— Кузэ огыт!—ўстэмбалым мушкындыш поп. Мокмыран шинчажэ пырысла йўлаш тўнгальэ.

— Ом моштo—чытырэнрак каласышым.

Поп орыш.

— От моштo! Так... Ўдыр налаш йӧрэнат — от моштo! Хы!..—Тыгэ тужын кошттат „тол мый дэкэм, лэк, туныктэм!" кычкыральэ. Мый лэктым. Тудо мыйым ончыланжэ шогалтышат адак йодо:

—От моштo?

— Ом моштo.

— Хы!.. Сукалтэ ончыкэм!

Мый сукалтышым. Тудо мыйын кнагам кўварыш шуыш.

— Кўварысэ кнагатым шупшал!

Мый ыжым тарванэ. Тудо сырыш. Мушкындыж дэн вуйэм пэрыш. Мый тугак ышым сукалтэ. Тудо эшэ чот орыш. Ўпэм чывыштал кучышат „шорт" шупшылын вожшыгэ кўрын лукто. Йӧсӧ гынат, чытышым.

Тудо кэчэ 2 шагат чоло пу комльа ўмбалнэ кӧмака лукым ончэн шинчышым.

Тулэч вара школ дэч шўмэм йўкшыш. Тунэммэм пэш шуэш ыльэ, но тошто школын кочо лавражэ вэрчын тунэмаш корно пэтыралтэ. Тунам мэмнан самырык айык ушнам „йумын" законжо дэн ангыртарышт. Мыйын моло йолташэм тўнгалтыш школым тунэм пытарышт гынат, кугурак школыш кайэн ышт кэрт. Тунам ачатын кўсэнжэ чока гын вэлэ кайэт ыльэ. Кэч куш кайэ—эрэ взяткэ, окса кўлэш. Мэмнан тидыжэ лийын огыл. Шкэжат шужэн колымо дэч гына илалтын.

Кызыт мэмнан шочшына-влак, тэ, тошто кочым палыдэ сылнэ илышыштэ кушкыда. Кызыт тунэмаш корно пэш кумда да чаплэ.

Г. Йэфруш.

Йоча-тэхник станцышт

Самырык натуралист-влак мом ыштат?

Рэспубликысэ йоча-тэхник йал озанлык станцын шкэнжын сатшэ уло. Самырык натуралист кружокышто шогышо тунэмшэ-влак кажнэ кэчын тидэ сатышкэ коштыт, шкэ сатыштым эскэрэнак шогат. Шошо жапыштэ, сат-влак ужаргаш тӱҥалмэ дэч ончыч олма пу дэн вишнькын кукшо укшлажым пӱчкэдэныт, тугак нунын вондыштым мэталичэский щоткодэнэ эрыктэныт.

Самырык натуралист-влак „Таир" лагэрлан шкэ сатэыштэт 50 банкэ сай пэлэдышым 15 ийунь мартэ к у ш т э н ш у к т ы ш а ш вэрч тыршат. Шуко тӱрлӧ пакча йэмышым кэнэж мучко нуно шкак ончэн куштат. Тушко вӱдым шавэн, урэн, тужэчын шӱкым эрыктэн шогаш тӱҥалыт. Шыжым тидэ йэмышым шкак погэн налыт.

Кэнэж жапыштэ пасушко, олыкышко, чодрашкэ экскурсий дэнэ лэктыт. Тыштэ нуно тӱрлӧ кушкылым, пэлэдыш-влакым погэн, лӱмын ыштымэ прэссэш нуным шыжэ дэн тэлэ жаплан коштэн йамдылат. Тидэ экскурсий жапыштак самырык натуралист кружокын живой уголокшылан нуно жавам, шынгшалым, шоҥгым, кол-влакым кучэн йамдылат.

Пуш дэнэ „Таир" лагэрыш

Рэспубликысэ йоча тэхник станцэ пэлэн ОСВОД кружок уло. Тудат к э н э ж жапыштэ Иошкар-Ола гыч „Таир" лагэрыш кайашлан маршрутым ыштэн. Маршрут 15 йэнглан 10 кэчэ маркэ кошташ ыштымэ. Нуно „Таир" лагэр почылтмо жапыштэ Изи-Какшан вӱд дэнэ кайат. Тидэ экскурсийыштэ VII дэн VIII-шэ класслаштэ тунэмшэ-влак гына лийыт. Рвээвлак дэнэ пырльа туныктышо-биолог, массовик, командир лийэш. Рвээ-влак пӱртӱсыштӧ мом ужмыштым, мом колмыштым шымлымэ шот дэнэ шкэ блок-нотышкышт сэрат. Маршрут сай ыштымэ: кушагын кочкаш, малаш чарнаш, кужэчын кушко, кунар киломэтр, пэлэн мом-мом налаш, кочкаш-йӱаш мо кӱлэш—чылэ ончыктымо.

Р. Шайдулин.

Чыланат газэтан лийына

Мэ Элнэтӱр тӱҥалтыш школышто (Звэнигэ район) тунэмшэ-влак кэнэж каникул жаплан чылан «Иамдэ лий" газэтлан подпискым ыштышна.

П. Пистэрский.

3-шо могыр „Йамдэ лий".

Кужэнэр пэлэ-кыдалаш школын отличникшэ влак (шола гыч пурлашкэ): Скулкина Лиза, Смолэнцэва Шура, Охотников Гэоргий дэн Бирьюков Гурьа. Фото М. Ф. Рыбаковын.

Тунэмаш куш кайаш лийэш

Тунэммэ ий мучашыш шуэш. Шымшэ классым пытарышэ-влак кокла гыч йужышт кыдалаш школын 8-шэ классышкыжэ пураш шонат, йужышт тэхничэский да моло кыдалаш у ч э б н э завэдэньылаш тунэмаш кайнэшт.

Мэмнан рэспубликыштэ 7 п э д у ч и л и щ э (Кузнэцовыштэ, Торйалыштэ, Шэрнурыштэ, Бильамариштэ, Моркышто, Чыкмаштэ, Параньгаштэ уло. Пэдучилищэ-влак тӱҥалтыш школлан туныктышо-влакым йамдылат.

Йошкар-Олаштэ улшо фэльдшэр-акушэр школ фэльдшэр, акушэркэ-влакым йамдыла. Фэльдшэр-влакым йамдылымэ отдэлэньыштэ кум ий, а акушэркэ дэн сэстра-влакым йамдылымэ отдэлэньылаштэ к о к ий тунэмман.

Рэспубликыштына кок йал озанлык тэхникум уло: Нартасыштэ да Чыкмаштэ. Иал-озанлык тэхникум-влак агрономым, зоотэхникым й а м д ы л а т. Иал озанлык тэхникумлаштэ ныл ий тунэмман.

Музыкальнэ-тэатральнэ училищын, пэдагогик дэн чодра-тэхник рабфаклаш тунэмаш кайаш лийэш. Музыкальнэ-тэатральнэ училищэ—артист, музыкант-влакым йамдыла, а рабфак-шамыч институтлашкэ пураш йамдылат.

Тид дэч посна мэмнан ССР Ушэмыштэ кӱртньӧ корно пашэ дэнэ спэциалист-влакым, нэлэ, куштылго, чодра, кочкыш промышлэнностьлан с п э ц и а лист-влакым йамдылымэ тэхникум-влак улыт.

Спэциальнэ кыдалаш учэбнэ завэдэньылаш тунэмаш налмэ нэргэн йодмашым 10 ийунь гыч 15 август мартэ налыт. Йодмашым личнэ пуаш лийэш, адак учэбнэ завэдэньэ дирэктыр лӱм дэнэ почто дэнат колташ лийэш. Иодмаш пэлэн тыгай докумэнт-влак лийман: шочмо нэргэн свидэтэльства, 7-шэ классым пытарымэ нэргэн аттэстат, кок фотокартычкэ.

15-25 августлаштэ испытаньэ эртаралтэш.

Мэ экскурсийыш мийышна

Физикым тунэммэ шот дэнэ 9 майыштэ мэ „Красный Волгарь" заводыш экскурсий дэнэ мийышна. Тидэ заводын мэханичэский, литэйный, слэсарнэ цэхлажым, туштак элэктростанцым, онга шэлмэ машинын кузэ пашам ыштымыжым ончышна. Мэмнам физикэ дэнэ туныктышо Крылов Пэтр Павлович дэн пырльа тусо пашазэ-влак мыланна заводысо паровой котьолын, маномэтрын, ампэрмэтрын, вольтмэтрын, рэостатын, трансформаторын приборыштвлак нэргэн раш умылтарышт. Тыгэ экскурсийыш мийэн, заводысо машин-влакын пашам кузэ ыштымыштым мэ ужна, тугак ты экскурсий физикым тунэммэ шотышто мэмнан шинчымашнам пэнгыдэмдаш кугун полшыш.

Самуилов Йыван,
Звэнигэ район, Красноймр ПКШ.

Совэт Ушэмыштэ

Сэҥышэ-влак шочмо элышкышт пӧртылыныт

16 майыштэ Москошко Брюссэль олаштэ тӱньамбал конкурсышто сэҥышэ самырык совэт скрипач-влак пӧртылыныт. Чылажэ нуно визытын мийэныт: Давид Ойстрах, Лиза Гилэльс, Бусӓ Гольдштэйн, Марина Козолупова да Миша Фихтэнгольц.

Нуно эшэ чыланат самырык улыт. Бусӓ Гольдштэйн улыжат 15 ийаш пионьэр. Брӱссэльысэ конкурс дэч вара нуно тылзат пэлэ угла Иэвропысо рӱдӧ ола-влакыштэ (ужмӧ почэш) шкэ усталыкыштым ончыктэн коштыныт. Чыла вэрэат нуным шокшын ваш лийыныт, мастарлыкыштлан кӧра ӧрыныт, моктэныт.

Брӱссэльыштэ эртышэ конкурсышко тӱрлӧ элла гыч эн талэ скрипач-влак погынэныт ыльэ. 58 йэҥ гыч 5 самырык совэт скрипач-влак эн ончылвэрыш лэктыныт.

16 майыштэ сэҥышэ-влакым Моско куанэн ваш лийэ. Шочмо элышкышт нунат йӧратэн толыныт.

Бусӓ Гольдштэйн, Марина Козолупова да Миша Фихтэнгольц „Пионерская Правда" газэтэш Совэт йоча-влаклан тыгэ возэныт:

„Кызыт мэмнан кугу кумылна иктэ—ончыкыжат чот тунэмын, у сэҥымашна дэн Сталин йолташлан, коммунист партийлан, правитэльствылан да совэт калыклан тэвэ мом ончыктэна: АРАМ ОГЫЛ МЭМНАМ ЙОРАТЭН ОНЧЭН КУШТАТ УЛМАШ".

Вэра Кирилова—Москэ консэрваторий пэлэнсэ музык школышто ройаль класс тунэммаштэ ик уста учэницэ. Куд ийаш Вэра шкак изи музык пьэсым возэн. Тудлан кызыт 8 ий тэмын.

Сӱрэтыштэ: Вэра Кирилова ышкэ пӧртыштыжӧ возымо пийэсыжым ышкэ изажэ—Володьалан ончыкта. Сойузфото.

40

Испанийыштэ у правитэльствэ

Правитэльствым вуйлаташ Хуан Нэгриным шогалтымэ

Шукэртэ огыл Испан правитэльствэ вуйлатышэ Ларго Кабальэро отставкыш лэктын. Испан рэспублик прэзидэнт Асаньа Ларго Кабальэроланак у правитэльствым погаш шўдэн ыльэ.

Тидэ кэчылаштэ отставкыш лэкшэ испан правитэльствэ вуйлатышэ Ларго Кабальэро у правитэльствым погаш отказатлэн. Испан рэспублик прэзидэнт Асаньа 17 майыштэ социалист партий член, мадрид мэдицин факультэт профэссор, Кабальэро правитэльствыштэ финансэ министр постышто шогышо Хуан Нэгринлан у правитэльствым погаш кўштэн. Политик партий да антифашист калык фронт организацэ вуйлатышэ - шамыч дэнэ мутланэн налмэк, Нэгрин 17 май каслан у правитэльствым организоватлэн.

У правитэльствыштэ ожнысо 18 министр олмэш 9 министрым кодымо. 8 министржэ Кабальэро правитэльствыштэ участвоватлэн. Правитэльствыш 3 социалист, 2 коммунист, „Рэспубликан шола" партий гыч ик прэдставитэль, Каталонийысэ „шола Каталон" партий гыч ик прэдставитэль, „рэспубликанский с о ю з" партий гыч ик прэдставитэль, да баск националист кокла гыч ик прэдставитэль пуртaлтын. Профсойуз организацэ гыч (пўтынь пашазэ ушэм дэн анархо - синдикалист националь паша конфэдэрацэ) правитэльствэ составыш огыт пуртaлт.

Правитэльствэ вуйлатышэ Нэгринат тугакак финансэ дэн калык озанлык министрлан шога. Социалист партийын ик вождьшо Приэто (ожнысо правитэльствыштэ флот дэн авиацэ министр) обороно министэрствым вуйлата. Коммунист Эрнандэс (ожнысо правитэльствыштэ просвэщэньэ министр) просвэщэньэ дэн калык тазалык аралымэ министр постым налын. Коммунист—Урибэ ожнысо правитэльствысэ сэмынак мланде паша министэрствэш кодын.

Испан компартий правитэльствым угыч организоватлымаш шотышто коммунист-шамычын позицыштым калыклан умландарэн пумо манифэстым увэртарэн. Манифэст тыгэ палэмда: калык фронт правитэльствэ граждан сарыштэ пэш вашкэ сэнгымашкэ лэкшашлан пашам шкэ программжэ почэш да коллэктивнэ вуйлатымэ йӧн дэнэ ыштышаш.

Й. П. МАЙОРОВ—ШКЭТАН

ЧЭВЭРЫН, ЙАКОВ ПАВЛОВИЧ!

Шэмэр марийын йӧратымэ писатэльжэ - Йаков Павлович Майоров Шкэтан укэ лийэ. Шкэтан йолташ ўмыр лугыч колыш. Нэлэ йомдарымаш. Тудо альэ марий шэмэрлан й а т ы р сылнэ произвэдэньым пуэн кэртэш ыльэ.

Шкэтан „Рвэзэ коммунист" дэн „Йамдэ лий" газэт-влакын лишыл йолташыжэ лийын шогэн. Тудын фэльйэтон, ойлымаш - влакшы („Йакшывай", „Чэвэрын, интэр" да молат) рвэзэ-влак йӧратэн лудыныт.

„Рвэзэ коммунист" дэн „Йамдэ лий" рэдакцэ-влак коллэктив шкэнжын йўнкоржо-влак дэнэ пырльэ нэлэ ойганымашыжым каласа.

Чэвэрын, пагалымэ Йаков Павлович.

„Рвэзэ коммунист" дэн „Йамдэ лий" рэдакцэ коллэктив.

Шкэтаным Оршанкэ сэлаш тойымо

18 майыштэ Оршанкэ площадэш Марий писатэль Йаков Павлович Майоров-Шкэтаным тойымо.

* * *

МАССР Исполком Шкэтан тойымо чыла расходым шкэ ўмбакыжэ налын, Шкэтавын йэшыжлан полышым ыштэн—500 тэнгэ оксам пуэн.

Шкэтанын литэратур архившым Марий совэт писатэль ушэмыш пумо.

Марий писатэль М. ШКЭТАН колэн

16 майыштэ кастэнэ 17 часат 30 минутышто шодо ангин чэр дэнэ марий писатэль

Иаков Павлович Майоров-ШКЭТАН

йолташ колэн.

Марий АССР Исполнитэльнэ Комитэт марий писатэль

Йаков Павлович Майоров-ШКЭТАНЫН

кўчык жап чэрлэ киймэк, 16 майыштэ Оршанкэ больницэш жап шудэ колымыжо нэргэн ойгырымыжым каласа.

Марий Совэт Писатэль Ушэм пагалымэ, уста марий писатэль

Иаков Павлович Майоров- ШКЭТАН

йолташын Оршанкэ больницыштэ чэрлэ киймэк, 16 майыштэ 17 часат 30 минутышто жап шудэ колымыжо нэргэн кугу ойго дэнэ увэртара.

ШКЭТАН

Оршанкэ вэлым ик кастэнэ
Шўм кочшо ойго йыр шарлэн:
„Вий патыр годым шуч чэр дэнэ
Чон инжэньэр Шкэтан колэн..."

Нумалын йатыр тыйын вачэ,
Сэнгэн оргажым лэктынат.
Тылат илаш, илаш вэт тачэ...
А тый маланак колтэнат...

Моганьэ жалкэ, Иаков Павлыч!
Айар гай ойго кочо пэш...
Мочол пашам тыршэн нумалыч...
А чэржэ садак кэржалтэш...

Мортангшэ купым, ир оргажым
Сэнгэн волгалтэ Эрэнгэр.
Какшан вoктэн кушкэш олажэ,
Турбинным пӧрдыкта энгэр.

Умэн шочэш колхозын Шурно,
Завод лўшка, пэлэдын эл.
Муралза сылнэ илыш мурым!
А тый малэт, йолташ-шўмбэл...

Эсэн лий илыш, пу кидэтым!
Колмашым тўвыт сэнгэна.
Адак куат чымалтын лэктын
Коммуно суртым чонгэна!

Казаков Миклай.

16 шо май.

Рэспубликыштэ

Физкультур сорэвнованьэ

Ильпанур пэлэ кыдалаш школ дэн Парэнгэ пэдучилищэ физкультур командэ-влакын (Парэнгэ район) 12-шо майыштэ волэйбол, баскэтбол да футбол дэнэ ўчашымашышт лийэ. Тыштэ Ильпанур командэ волэйбол, баскэтбол дэнэ 2:0 шот дэнэ сэнгыш. Футбол дэнэ иктыжат ышт сэнгэ, модыш 0:0 шот дэнэ пытыш.

Соловьйова.

Журнал лэктэ

Мэмнан школ пэлэнсэ пионьэр отрядын Хозэ Диас лўман звэнажэ май тылзыштэ „Ўжара" лўман сылнэ мутан, сўрэтан журналым лукто. Журналым пионьэр-влак йӧратэн лудыт.

Загайнов Васлий.

Кужмарий ПКШ, Ронго район.

Врид отв., рэдактора—
К. А. ЛЭНСКИЙ.

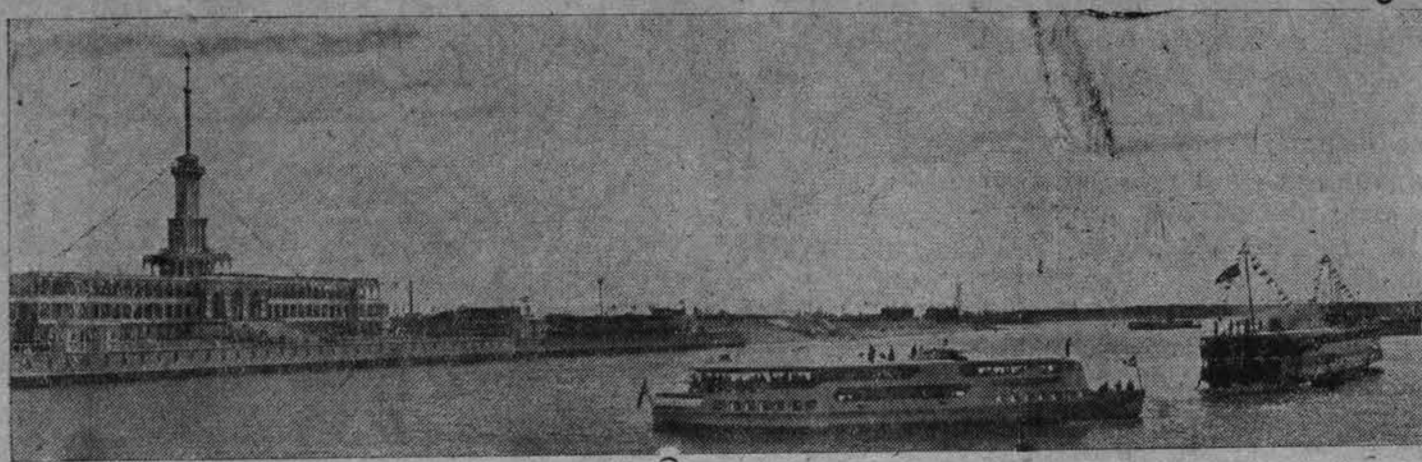

Тэний 1-шэ ийунь гыч Йул—Моско канал дэнэ шуко тўжэм дэнэ калык коштaш тўналэш. Йул вўд гыч вигак Моско олаш пароход дэнэ кайaш лийэш. Тидэ канал дэнэ кугу тэплоход, катэр-влак ийын коштыкташ тўгалыт да буксир пароход дэн барж-влак грузым шупшыкташ тўгалыт. Сўрэтыштэ: Йул—Моско канал.

Сойузфото.

Упол. Марлита № 68. Тираж 9258 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком оргaн. Савыктышэ „Марий Комун"